

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
20 НОЕМВРИ 2013 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА СЕДМИ КЛАС

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 10. включително.

Родоначалник на днешното многомилионно родословие от домашни котки е нубийската котка. Там, където днес е разположен Източен Судан, между първия и шестия праг на река Нил, някога възникнала една от най-древните африкански страни – Нубия. Първите достоверни сведения за нея датират от третото хилядолетие пр.н.е., когато египетските фараони почнали да предприемат грабителски походи срещу тази страна за злато, слонова кост, абаносово дърво и добитък. Така била пренесена в Египет и... нубийската котка. Това станало преди пет хиляди години.

Нубийската котка имала къса козина, малка главичка и остра муцунка. Краката ѝ били непропорционално дълги, на цвят била сиво-кафява, изпъстрена с по-тъмни ивици. Тази окраска днес условно се нарича „тигрова”. От Египет домашната котка попаднала в Арабия, Индия, Югоизточна Азия и Южна Европа. От кръстосването на хибридите на нубийската котка и местните диви котки с течение на времето се получили различните раси домашни котки, като по-силно или по-слабо се проявяват наследствените признаци ту на единия, ту на другия прародител.

При разкопки на жилища от VII – VI век пр.н.е. в Армения са открити скелети на котки, което показва, че по онова време в Азия котката също е била домашно животно.

И все пак е прието да се смята, че в древността котките са били привилегия на Египет. Египтяните са ги обожествявали. Те вярвали, че душата на стопанката след смъртта ѝ се скрива в тялото на котката – нали е най-чистоплътното животно, обича реда и не търпи мишки вкъщи. При пожар най-напред изнасяли котките, а чак след това другото имущество. Смъртно наказание очаквало този, който случайно убие котка. А естествената смърт на котката се смятала за голямо нещастие. Цялото семейство потъвало в траур. В знак на голяма печал членовете му си обръсвали веждите. Котките били балсамирани и погребвани с почести в специални гробища.

Заради преклонението си пред котките египтяните търпели понякога и военни поражения.

„В 525 година пр.н.е. персийският цар Камбиз обявил война на фараона Псаманит. Войските на египтяните се биели геройски. Тогава персийците решили да прибегнат до хитрост. И при една атака египтяните с ужас видели, че настъпващите персийски войни държат пред гърдите си вместо щитовете... котки. От страх да не би да убият случайно някоя котка, египтяните не се решавали да стрелят и сражението завършило с пълното им поражение.”

Култът на египтяните към котката има много сериозно обяснение. От наторените с тиня ниви те получавали много богати реколти. А как да опазят зърното от лакомите вездесъщи мишки? И котката станала могъщо средство в борбата им с гризачите. Четириногите им приятели неведнъж ги спасявали по време на войни и стихийни бедствия от гладна смърт.

1. Текстът е:

- А) художествен
- Б) научнопопулярен
- В) диалогичен
- Г) разговорен

2. Коя е водещата функция в текста?

- А) информативна
- Б) коментарна
- В) експресивна
- Г) апелативна

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Култът към котките е една от причините за военните успехи на египтяните.
- Б) През VII – VI век пр.н.е. котката е била домашно животно и в Азия.
- В) Култът на египтяните към котката е възникнал случайно.
- Г) Древните египтяни вярвали, че душата на стопанина след смъртта му се скрива в тялото на котката.

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Нубия е една от най-древните африкански страни.
- Б) Котките помагали на египтяните да опазят зърнената реколта.
- В) Котките били пренесени в Египет от Нубия преди около пет хиляди години.
- Г) В Египет наказвали със смърт тези, които при пожар не изнасяли най-напред котките.

5. Основна характеристика на текста е:

- А) актуалността на събитията
- Б) изразената лична позиция
- В) неговата обективност
- Г) художествената образност

6. С коя от посочените думи може да се замени подчертаната в текста дума *култът*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) любовта
- Б) почитта
- В) вярата
- Г) враждебността

7. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *нубийска котка – домашно животно*?

- А) мишки – гризачи
- Б) войни – стихийни бедствия
- В) египтяни – персийци
- Г) слонова кост – абаносово дърво

8. В четвъртия абзац на текста има едно сложно съставно с подчинено определително изречение. Препишете го.

9. Подчертайте сложните изречения в първите два абзаца на текста. В кой от тях има повече сложни изречения?

10. Извадете местоименията от последния абзац на текста и определете вида им.

11. Изберете най-подходящата дума, с която може да бъде запълнено съответното празно място в текста.

Средновековието ни е оставило в (А) страха от светещите в тъмнината котешки очи, много суеверия и поверия, свързани с черната котка и въобще с котките.

Ако гърми, веднага (Б) черната котка от къщи, иначе тя може да привлече гърма в дома ви. (В) е и котешкото кихане – не се учудвайте, ако изведнъж ви заболят зъбите. Кажете ли обаче навреме „наздраве” на котката, може и да не (Г).

- А) запас, наследство, спомен
- Б) изхвърлете, приберете, подминете
- В) полезно, опасно, смешно
- Г) оцелеете, загинете, пострадате

12. Подчертайте думите, употребени в преносно значение, в изреченията. Напишете какво изразно средство представляват те.

Настъпва средновековният мрак. Черни дни настават в Европа за котките, пък и не само за тях.

13. В кой от примерите съществителното име *котка* НЕ е част от фразеологично словосъчетание?

- В) Обичат се като котка и куче.
- Б) Котката се покатери на дървото.
- В) Играят си като котка и мишка.
- Г) Умилква се като котка.

14. За изреченията *Котките обичат чистотата* и *Да поддържат телата си чисти, ги е научил животът* е вярно, че:

- А) са сложни изречения
- Б) са прости изречения
- В) съдържат сродни думи
- Г) съдържат синоними

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Всички знаем, че кучетата миришат. На тях това им е безразлично. А на котките не! Нали те дебнат жертвата си и я нападат от засада, а не я изтощават със дълго преследване както правят кучетата. В случая само котешката похотка не е достатъчна, жертвата може да

усети опасността и по миризмата. И природата така е остроила котките, че да нямат по тялото си мазни и потни жлези.

Като всички бозайници, и на тях понякога им се случва да се изпотят, но те се потят елегантно. Нали сте виждали как в жега кучето проточва езика си чак до земята? За котката такъв начин за регулиране на температурата е просто неприличен. Изпотяват и се само краката или поточно меката част на лапичките. А когато се прокрадва към жертвата си, тя стъпва плътно с тази част по земята, така че жертвата не може да подуши миризмата на приближаващият се хищник.

16. Името на Йовковия герой Серафим означава:

- А) таласъм
- Б) ангел
- В) покровител
- Г) благодетел

17. Кои от образите в стихотворението „На прощаване” са смислово противопоставени?

- А) бащино ми огнище – тежка чужбина
- Б) скали – орляци
- В) свобода – смърт
- Г) иглянки пушки – саби-змии

18. Кои детайли в описанието на хъшовете в I глава на повестта „Немили-недраги” допълват внушението за тежката емигрантска съдба?

- А) оръжието и позите им
- Б) походката и гласовете им
- В) възрастта и имената им
- Г) облеклото и лицата им

19. Коментирайте в няколко изречения противопоставянето *родина – чужбина* във II глава на повестта „Немили-недраги“.

20. Напишете есе върху споделеното от Георги Господинов в „Чудото на четенето“: „Всяка книга, която стои затворена в библиотеката, е като онова спящо царство от приказката. Ако отвориш книгата и зачетеш малко, царството оживява“.